

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет

Универсален пенсионен фонд
“Съгласие”

31 декември 2018 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимите одитори	-
Отчет за нетните активи в наличност за доходи	1
Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „СЪГЛАСИЕ“

през 2018 година

I. Организация

Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ /Фонда, УПФ „Съгласие“/ е самостоятелно юридическо лице регистрирано по фирмено дело № 1811/2001г. на Софийски градски съд.

Фондът се управлява и представлява от Пенсионноосигурителна компания „Съгласие“ АД /Компанията/ - учредена и вписана в Търговски регистър на 09.05.1995г. Компанията притежава Лицензия №2 от 03.10.2000г. за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване на основание Решение №1/21.09.2000г. на Съвета по допълнително социално осигуряване и разрешение за управление на Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ №340-УПФ/25.08.2003г. на Комисията за финансов надзор.

II. Осигурени лица

Към 31.12.2018г. броят на осигурените в УПФ „Съгласие“ лица достига 411 617, от които за 4 830 лица с подадени и потвърдени от Националната агенция за приходите заявления за участие или служебно разпределени не са постъпили вноски.

През 2018г. броят на осигурените във Фонда лица е намалял нетно с 1 225 лица или намаление с 0.30% спрямо техния брой към края на предходната година. За същият период по предварителна информация публикувана на интернет страницата на Комисията за финансов надзор, броят на осигурените лица в универсални пенсионни фондове в страната се е увеличил нетно с 66 973 лица или ръст от 1.83%.

За последните пет календарни години броят на осигурените във Фонда е намалял нетно с 8 795 лица или с 2.09%.

Табл. №1. Брой на осигурените в УПФ Съгласие лица за периода 2014г.-2018г.

2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017г. (бр.)	Промяна 2018/2017г. (%)	Промяна 2018/2014г. (бр.)	Промяна 2018/2014г. (%)
420 412	418 673	414 073	412 842	411 617	-1 225	-0.30%	-8 795	-2.09%

Към края на 2018г. Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ заема пазарен дял по показателя „брой осигурени лица“ от 11.02%, което е намаление с 0.24% спрямо края на 2017г.:

Табл. №2. Пазарен дял по брой осигурени лица за периода 2014г.-2018г

Пазарен дял по брой на осигурените лица	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017г.	Промяна 2018г./2014г.
	12.29%	11.95%	11.58%	11.26%	11.02%	-0.24%	-1.27%

III. Новоосигурени лица

Общият брой на новоосигурените лица във Фонда през 2018г. е 21 251 лица, което е с 1 225 лица по-малко в сравнение с броя на новоосигурените през предходната отчетна година. През 2018г. 10 384 лица са прехвърлили средствата си от други универсални пенсионни фондове, 8 573 лица са служебно разпределените лица, а 15 лица са възобновили осигуряването си във Фонда по реда на чл.124а от КСО.

IV. Напуснали лица

Общият брой на лицата напуснали фонда през 2018г. е 22 476, което е намаление с 1 513 лица или спад с 6.30% спрямо техния брой година по-рано.

Табл. №3. Напуснали лица по причина за напускане за периода 2017г.-2018г.

Причина за напускане на Фонда	2018г.	2017г.	Промяна 2018/2017г. (%)
Починали лица	565	603	-6.30%
Изтеглили средства по реда на чл.131, ал.2 от КСО	0	0	-
Променили осигуряването си по реда на чл.4б от КСО	1 706	707	141.30%
Преминали в друг фонд	20 205	22679	-10.91%

V. Постъпления

Общият размер на постъпилите във Фонда осигурителни вноски през 2018г. е 140 481 хил. лв, което е с 10 921 хил. лв или 8.43% повече в сравнение с предходния отчетен период. Средният размер на месечните постъпления от осигурителни вноски на едно осигурено лице през 2018г. нараства с 10.07% спрямо 2017г. до 54.98 лв¹. По данни на Комисията за финансов надзор средният размер на месечните постъпления от осигурителни вноски на едно осигурено лице през 2018г. нараства с 9.34% до 54.02 лв.

Общият размер на прехвърлените средства от други универсални пенсионни фондове в УПФ „Съгласие“ през 2018г. е 32 277 хил. лв, което е с 4 554 хил. лв или с 12.36% по-малко в сравнение с 2017г.

Към 31.12.2018г. средният размер² на натрупаните средства на едно осигурено лице във Фонда е в размер на 3 038.16 лв., което е със 171.23 лева или 5.97% повече спрямо натрупаните средства година по-рано. По данни на Комисията за финансов надзор средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице към края на 2018г. се увеличава с 4.33% до 2 996.98 лв.

VI. Изплатени суми

През 2018г. от Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ при настъпил осигурителен случай или при упражнени права, съгласно разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване са изплатени общо 15 102 хил. лв. При настъпил осигурителен случай на осигурени лица и наследници на осигурени лица са изплатени суми в общ размер на 2 543 хил. лв или с 275 хил. лева повече в сравнение с 2017г. Изплатените суми са разпределени както следва:

- 373 хил. лв изплатени на общо 161 бр.осигурени лица с трайно намалена работоспособност нас 89.99 на сто;
- 2 170 хил лв изплатени на общо 1 271 бр.наследници на починали осигурени лица.

Към фонд „Пенсии“ на НОИ са преведени 1 067 хил. лв., представляващи средства на 131 лица, упражнили правата си по §154 от ПЗР на КСО. В Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система (Сребърен фонд) са преведени 11 491 хил. лв, представляващи средства на 1 575 лица, променили

¹ Среден размер на месечните постъпления от осигурителни вноски на броя на осигурените лица, за които са правени вноски през съответния месец.

² Индивидуалният размер на натрупаните средства по партидите на осигурените лица варира в широки граници и зависи от множество фактори като: продължителността на осигурителния период; осигурителната вноска и осигурителния доход; редовното постъпване на вноските във фонда; удържаните такси; постигнатата доходност и др.

осигуряването си по чл.46 от КСО, като през текущата отчетна година преведените от УПФ „Съгласие“ средства се увеличават с 6 875 хил. лв. спрямо общият им размер година по-рано. В случаите по чл.170, ал.3 от КСО към пенсионния резерв на Пенсионноосигурителна компания „Съгласие“ АД са прехвърлени 37 хил.лв.

Общият размер на прехвърлените средства към други универсални пенсионни фондове от УПФ „Съгласие“ през 2018г. е 59 057 хил. лв, което е с 3 784 хил. лв или 6.85% повече в сравнение с 2017г.

VII. Доходност

Основната цел при инвестирането на средствата на Фонда, както в средносрочен план (до 3 години), така и в по-дългосрочен план (над 5 години) е запазване и реалното нарастване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените във Фонда лица чрез поемането на умерено ниво на риск.

Средствата на Фонда се инвестират в максимален интерес на осигурените лица и в пълно съответствие със законовите изисквания и ограничения, при спазване на принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация.

При инвестиране на средствата на Фонда се следи за оптимално ниво на доходността спрямо риска чрез диверсификация на инвестиционния портфейл по групи активи и избор на инвестиционни инструменти и емитенти за постигане на възможно най-добра очаквана възвращаемост при минимизиране на специфичния риск, характерен за книжата на даден емитент и при съответното секторно и регионално разпределение на пазарния риск. В рамките на инвестиционния процес се идентифицират, измерват и управляват съвкупност от рискове, които включват: пазарен риск (в.т.ч. лихвен, валутен, ценови), кредитен риск (в т.ч. контрагентен, сетълмент и инвестиционен), ликвиден риск, оперативен риск, законов риск, политически риск. Подробна информация за рисковете, на които е изложен фонда и политиката за управление на риска е представена в пояснение 19 към финансовия отчет.

За 2018г. при инвестиране на средствата на Фонда бе постигната номинална доходност от **-1.82%**. Стандартното отклонение и коефициентът на Шарп за същия период са съответно 2.27% и -0.64³. За същият период средноаритметичната доходност за всички универсални пенсионни фондове в страната е **минус 3.22%**.

---

³ Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати. Не се гарантира положителна доходност и запазване в пълен размер на внесените по индивидуалните партиди средства. Стойността на един дял може да се понижи. Номиналната доходност, стандартното отклонение и коефициентът на Шарп са изчислени съгласно чл.10. ал.2. т.1, т.3 и т.4 от Наредба №61 на КФН за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.

За период от двадесет и четири месеца⁴, завършващ в края на отчетния период (30.12.2016г.-31.12.2018г.) постигнатата номинална доходност на УПФ „Съгласие“ на годишна база е **2.23%**, при стандартното отклонение и коефициентът на Шарп съответно 2.46% и 1.05. За същият период среднопретеглената номинална доходност на универсалните пенсионни фондове с страната е **0.96%**.

Табл. №4. Доходност на универсалните пенсионни фондове за периода 30.12.2016г.-31.12.2018г. на годишна база

През 2018г. постигнатата доходност от управлението на активите на Фонда не е надхвърляла горната граница на доходността и не е спадала под минималната граница определени при условията на чл.193, ал.7 от Кодекса за социално осигуряване. Във формирания във Фонда резерв не са постъпвали средства и от него не са изплащани средства. Във Фонда не са постъпвали средства и от формирания в Компанията резерв за гарантиране на минималната доходност.

VIII. Активи под управление

Към 31.12.2018г. балансовите активи на Фонда нарастват до 1 276 901 хил. лв от 1 212 784 хил. лв към края на предходния отчетен период - увеличение с 64 117 хил. лв или с 5.29%. По данни на Комисията за финансов надзор нарастването на балансовите активи на универсалните пенсионни фондове през 2018г. е с 6.39%. В стойността на активите се включват инвестиционни имоти на стойност 63 314 хил. лв., финансови

⁴ Номиналната доходност, стандартното отклонение и коефициентът на Шарп са изчислени съгласно чл.11, т.1, т.2 и т.3 от Наредба №61 на КФН за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.

активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата на стойност 1 138 329 хил. лв., вземания за 53 306 хил. лв., депозити 18 000 хил.лв. и парични средства в размер на 3 927 хил. лв. Пасивите на Фонда се състоят от задължения в размер на 26 343 хил. лв. Към края на отчетния период нетните активи на Фонда бележат ръст до 1 250 558 хил. лв или увеличение от 5.66% спрямо края на 2017г.

Табл. №5. Динамика на нетните активи в хил. лв за периода 2014г.-2018г.

2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017г.	Промяна 2018/2014г.
775 469	888 041	1 019 796	1 183 590	1 250 558	5.66%	61.26%

Към края на 2018г. пазарният дял на Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ по показателя „нетни активи“ е 11.17%, което е намаление с 0.06% спрямо края на 2017г.

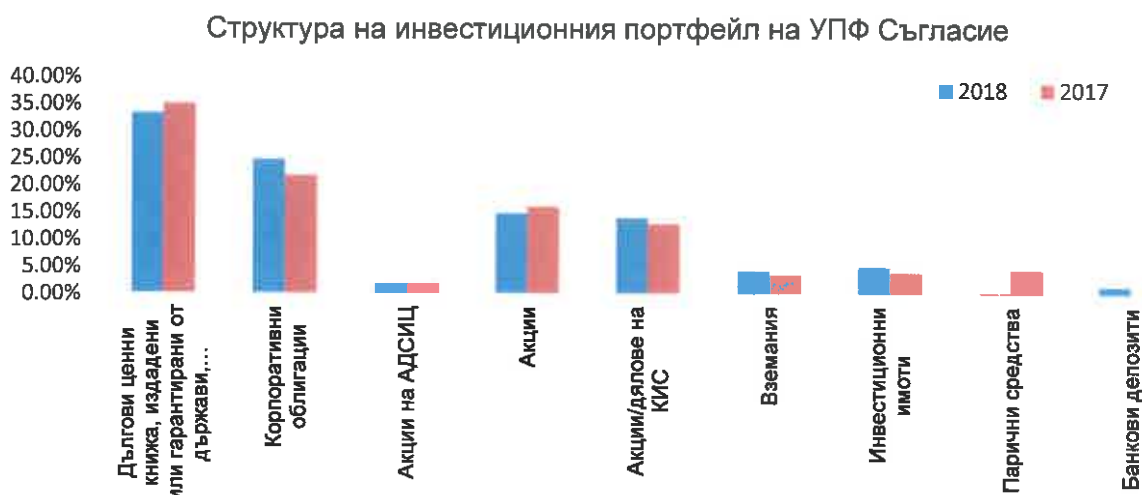
Табл. №6. Пазарен дял по размер на нетни активи за периода 2014г.-2018г.

Пазарен дял по размер на нетните активи	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017г.	Промяна 2018/2014г.
		11.68%	11.60%	11.46%	11.23%	11.17%	-0.06%

IX. Структура на инвестиционния портфейл

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл на Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ към последния работен ден на 2017г. и 2018г.

Табл. №7. Структура на инвестиционния портфейл към края на 2017г. и 2018г.

X. Такси и удържки

И през 2018 година законоустановеният размер на таксите, които Компанията удържа за осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване продължи да намалява. Инвестиционната такса за 2018г. е в размер на 0.80% от стойността на нетните активи на Фонда, в зависимост от периода, през който те са били управлявани от Компанията, а таксата от всяка осигурителна вноска е в размер на 4.00%, което е намаление с 5.88% от размера на таксите за предходната година. През 2018г. от Фонда към Пенсионноосигурителна компания „Съгласие“ АД са начислени такси и удържки в общ размер на 15 350 хил. лв в т.ч.: удържки от осигурителните вноски – 5 616 хил. лв. и инвестиционна такса – 9 734 хил.лв. Общият размер на начислените такси и удържки нараства с 3.65% спрямо общият им размер през предходната година.

XI. Очаквано бъдещо развитие

Основен приоритет в дейността на Пенсионноосигурителна компания „Съгласие“ АД по отношение на управлявания Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ и през 2019г. ще продължи да бъде утвърждаването и увеличаването на пазарните позиции на Фонда, чрез нарастване на стойността на активите под управление, постигане на заложените инвестиционни цели, проактивна маркетингова политика и повишаване на качеството на обслужване на осигурените лица.

XII. Събития настъпили след датата на съставяне на годишния финансов отчет

За периода след датата, към която е съставен финансовия отчет на УПФ Съгласие, до датата на публикуването му не са настъпвали важни или значими за дейността на Фонда некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честното представяне на финансовите отчети.

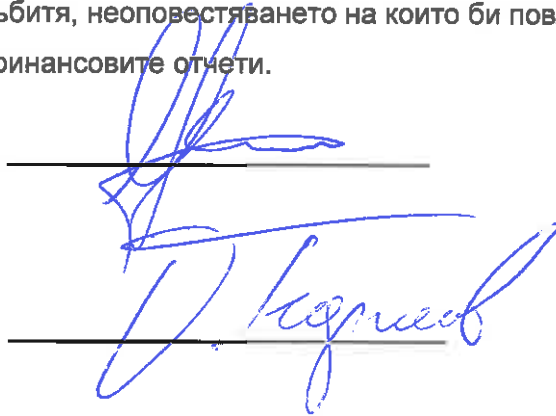
Милен Марков

Главен изпълнителен директор

Огнян Георгиев

Изпълнителен директор

20 март 2019г.

Two handwritten signatures in blue ink are positioned over horizontal lines. The top signature is more stylized and less legible, while the bottom signature is written in a clear, cursive script and appears to read 'O. Georgiev'.

РСМ БГ ЕООД
ул. проф. Фритъоф Нансен 9, ет.7,
1142 София,
България
Т: +359 2 987 55 22
Т: +359 2 987 55 33
www.rsmbg.bg

БУЛ ОДИТ ООД
бул. "Тотлебен" № 28,
ет.3, офис 4
1606 София,
Т: +359 2 851 08 71

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До Управляващите

Универсален пенсионен фонд "Съгласие"

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на **Универсален пенсионен фонд "Съгласие"** („Фонда“), съдържащ („Фонда“), съдържащ, отчета за нетните активи в наличност за доходи към 31 декември 2018 г., отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, включващи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2018 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК Съгласие АД в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Оценка по справедлива стойност на финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	
Пояснение 8 от финансовия отчет	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Към 31.12.2018 г. Фондът притежава финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата в размер на 1 138 329 хил. лв. класифицирани като финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи.</p> <p>Ние се фокусирахме върху преценките на ръководството относно оценката на справедливата стойност на притежаваните от Фонда финансови активи, поради факта, че те представляват над 89% от стойността на активите на Фонда към 31.12.2018 г. и поради значимите предположения и допускания, необходими за определянето на справедливата стойност на финансови активи, за които няма котираны цени на активен пазар.</p> <p>Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние определихме, че определянето на справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата е ключов одиторски въпрос.</p>	<p>По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оценка на ефективността на внедрените контроли на извадкова база при процеса на ежедневното определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти; - преглед и анализ на съществуващата счетоводна политика за последваща оценка и представяне на финансовите активи на Фонда от гледна точка на изискванията на МСФО и българското законодателство; - детайлен тест по същество на оценката на справедливата стойност на финансови активи чрез получаването от независими източници на справедливи цени; - оценка, с участието на експерти на одиторите на уместността на ключовите методи за оценка, включително направените предположения, приложени дисконтовите фактори, очакван ръст и други ключови показатели, използвани при определянето на справедливата стойност на финансови активи, за които няма котираны цени от активен пазар; - потвърждение на информацията за притежаваните номинали/бройки от трети страни; - оценка на адекватността на оповестяванията във финансовия отчет, включително оповестяванията на основните методи за оценка на финансовите активи и свързаните с тях предположения, преценки и допускания.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет;
- (б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания;
- (в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Фонда и средата, в която той функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността;

Докладване във връзка с чл. 59 от Закона за независимия финансов одит съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- РСМ БГ ЕООД и Бул Одит ООД са назначени за задължителни съвместни одитори на финансовия отчет на Фонда за годината, завършила на 31 декември 2018 г. от общото събрание на акционерите на ПОК Съгласие АД, проведено на 25.06.2018 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършила на 31 декември 2018 г. на Фонда представлява втора поредна година на непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от РСМ БГ ЕООД и втора поредна година за Бул Одит ООД.
- В подкрепа на съвместното одиторско мнение ние сме предоставили в раздел „Ключови одиторски въпроси“ описание на най-важните оценени рискове, обобщение на отговора на съвместните одитори и важни наблюдения във връзка с тези рискове, когато е целесъобразно.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на ПОК Съгласие АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, съвместните одитори са предоставили следните услуги на ПОК Съгласие АД и управляваните от нея фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Фонда:
  - ангажименти по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията на МСССУ 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация”, с цел потвърждение, че годишните отчети за 2017 г. на Дружеството и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване за надзорни цели, изготвени по утвърдените от заместник-председателя, ръководещ управление „Осигурителен надзор” образци са изготвени на базата на публичните финансови отчети за 2017 г. на ПОК СЪГЛАСИЕ АД и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване УПФ СЪГЛАСИЕ, ППФ СЪГЛАСИЕ и ДПФ СЪГЛАСИЕ, изготвени в съответствие с МСФО, приети от ЕС и българското законодателство, заверени по съответен ред и информацията в тях е последователна във всички съществени аспекти и
  - ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията на МСССУ 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация” за издаване на доклад на съвместните регистрирани одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 2 и чл. 252 от КСО относно съответствие на историческата финансова информация между годишните отчети за надзорни цели на ПОК Съгласие АД и Фондовете, изготвени към и за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. съгласно изискванията на Наредба 63 и одитираните от нас годишни финансови отчети на Дружеството и Фондовете, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО”), приети от Европейския съюз („ЕС”) за годината, завършваща на 31 декември 2018 г.

29 март 2019 г.

гр. София, България

За РСМ БГ ЕООД

Одиторско дружество

Д-р Мариана Михайлова

Управител

Д-р Иво Чехларов

Регистриран одитор отговорен за одита

Гр. София, 1142

ул. проф. Фритъф Нансен 9, ет.7

България

За Бул Одит ООД

Одиторско дружество

Д-р Стоян Стоянов

Управител

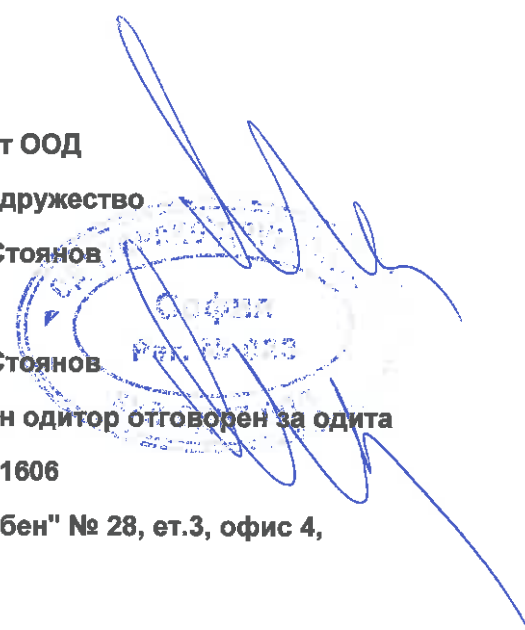
Д-р Стоян Стоянов

Регистриран одитор отговорен за одита

Гр. София, 1606

бул. "Тотлебен" № 28, ет.3, офис 4,

България

Отчет за нетните активи в наличност за доходи към 31 декември

	Пояснение	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Активи			
Инвестиционни имоти	7	63 314	54 441
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	8	1 138 329	1 068 058
Депозити	9	18 000	-
Вземания	10	53 331	36 308
Парични средства	11	3 927	53 977
Общо активи		1 276 901	1 212 784
Пасиви			
Задължения към осигурени лица		1	1
Задължения към свързани лица	16.2	1 199	1 340
Задължения за превеждане на средства на лица от ФДЗПО във фонд на НОИ		6 257	1 322
Задължения по репо сделки и други	12	18 886	26 531
Общо пасиви		26 343	29 194
Нетни активи в наличност за доходи	13	1 250 558	1 183 590

Съставил:
/Гатяна Петрова/

Главен изпълнителен директор:
/Милен Марков/

Дата: 15 март 2019 г.

Изпълнителен директор:
/Огнян Георгиев/

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

За РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
Управител

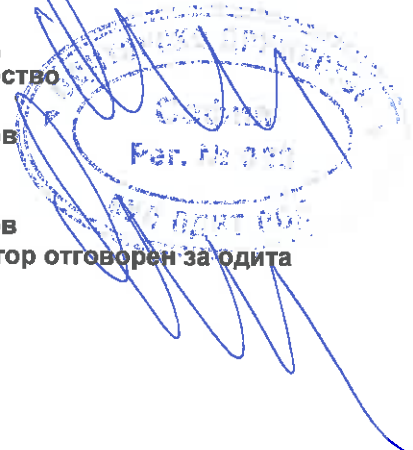
д-р Иво Чехларов
Регистриран одитор отговорен за одита

За Бул Одит ООД
Одиторско дружество

д-р Стоян Стоянов
Управител

д-р Стоян Стоянов
Регистриран одитор отговорен за одита

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 52 представляват неразделна част от него.

Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Печалби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	14	(18 226)	75 316
Печалба/(загуба) от инвестиционни имоти	7	1 982	(442)
Печалба от инвестиране на средствата на фонда		(16 244)	74 874
Вноски за осигурени лица	13.1	140 481	129 560
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		32 277	36 831
Увеличения, свързани с осигурителни вноски	13.1	172 758	166 391
Изплатени суми по осигурителни договори	13.1	(2 543)	(2 268)
Прехвърлени средства към пенсионен резерв	13.1	(37)	(34)
Преведени суми на лица, преминали в други пенсионни фондове	13.1	(59 057)	(55 273)
Средства на лица избрали да преминат от ФДЗПО във фонд на НОИ	13.1	(12 559)	(5 087)
Удръжки и такси за ПОК	13.1	(15 350)	(14 809)
Намаления, свързани с осигурителни вноски		(89 546)	(77 471)
Увеличение, нетно		66 968	163 794
Нетни активи в наличност в начало на периода	13	1 183 590	1 019 796
Нетни активи в наличност в края на периода	13	1 250 558	1 183 590

Съставил: Татяна Петрова

Главен изпълнителен директор: Милен Марков

Дата: 15 март 2019 г.

Изпълнителен директор: Огнян Георгиев

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

За РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

За Бул Одит ООД
Одиторско дружество

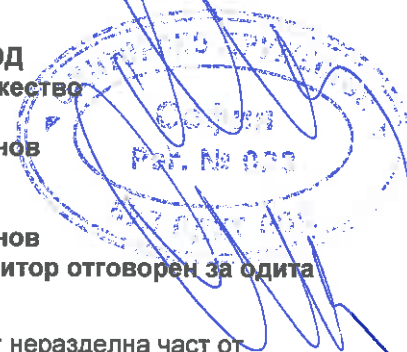
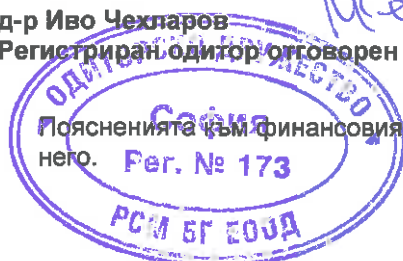
д-р Мариана Михайлова
Управител

д-р Стоян Стоянов
Управител

д-р Иво Чехларов
Регистриран одитор отговорен за одита

д-р Стоян Стоянов
Регистриран одитор отговорен за одита

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 52 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица	13.1	140 481	129 560
Плащания, свързани с осигурени лица	13.1	(10 168)	(8 522)
Платени такси на ПОК	16.2	(15 491)	(14 233)
Други плащания към ПОК	16.2	(1)	
Плащания за пенсионен резерв	13.1	(37)	(34)
Постъпления от други пенсионни фондове	13.1	8 438	8 262
Плащания към други пенсионни фондове	13.1	(35 218)	(26 704)
Паричен поток от оперативна дейност		88 004	88 329
Инвестиционна дейност			
Получени лихви и дивиденди		26 826	27 786
Платени лихви		(2)	(4)
Придобиване на финансови активи		(666 644)	(675 784)
Постъпления от продажба на финансови активи		508 154	554 944
Плащания, свързани с инвестиционни имоти	7	(10 229)	(12 941)
Постъпления, свързани с инвестиционни имоти	7	3 616	667
Други парични потоци от инвестиционна дейност		1	(4)
Паричен поток от инвестиционна дейност		(138 278)	(105 336)
Нетно увеличение на парични средства и еквиваленти		(50 274)	(17 007)
Парични средства и еквиваленти в началото на периода		53 977	73 271
Печалба/(Загуба) от валутна преоценка на парични средства		224	(2 287)
Парични средства и еквиваленти в края на периода	11	3 927	53 977

Съставил: Татяна Петрова

Главен изпълнителен директор: Милен Марков

Дата: 15 март 2019 г.

Изпълнителен директор: Огнян Георгиев

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

За РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

За Бул Одит ООД
Одиторско дружество

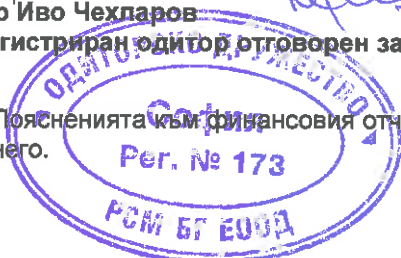
д-р Мариана Михайлова
Управител

д-р Стоян Стоянов
Управител

д-р Иво Чехларов
Регистриран одитор отговорен за одита

д-р Стоян Стоянов
Регистриран одитор отговорен за одита

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 52 представляват неразделна част от него.

Пояснения към финансовия отчет

1 Обща информация

Универсален пенсионен фонд "Съгласие" е вписан в регистъра на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване по ф. д. 1811/2001 г. при Софийски градски съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява при взаимоотношенията си с трети лица от Пенсионно осигурителна компания "Съгласие" АД (ПОК Съгласие или Дружеството).

ПОК „Съгласие“ АД има едностепенна система на управление – Съвет на директорите в състав:

- Милен Марков – председател и членове:
- Камен Колев,
- Галина Тодорова,
- Огнян Георгиев
- Диляна Германова
- Иоанис Партениотис

С решение №340-УПФ/25.08.2003 г. Комисията за финансов надзор е дала на Пенсионно осигурителна компания "Съгласие" АД разрешение за управление на УПФ „Съгласие“.

Фондът е създаден за неопределен срок.

Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява.

Фондът няма служители.

2 Осигурителни и пенсионни договори

Основният принцип, по който се извършва осигуряването е капиталопокривен, на база на дефинирани осигурителни вноски.

Осигуряването във Фонда се извършва за лица родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени при условията и по реда на част първа от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигуряването в УПФ "Съгласие" дава правото на лична пожизнена пенсия, която се получава отделно и независимо от пенсията от Държавно обществено осигуряване по Част първа на КСО и от допълнителната доброволна пенсия по реда на Част Втора, дял Втори от КСО.

Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Дружеството и осигурените лица за участие във фонда – при избор на универсален пенсионен фонд от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществени по начин и ред, определени от Националната агенция за приходите и Комисията за финансов надзор.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от средствата натрупани по индивидуалната партида сума при трайно намалена работоспособност над 89,99%;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице или на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор".

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, който е сключен след получено съгласие от Дружеството за промяна на участието на осигуреното лице.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход. Осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд за 2018 г. е 5%, която се разпределя между осигурителя и осигуреното лице, както следва: за сметка на осигуреното лице 2,2 % от осигурителния доход, а за сметка на осигурителя 2,8 % от осигурителния доход.

Доходността от инвестирането на активите на Универсален пенсионен фонд „Съгласие“ за периода 30.12.2016 г.- 30.12.2018 г. е 2.23 % на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за УПФ "Съгласие" за 2018 г.

`000 лв

Постъпили вноски през периода	140 389
Удържани такси и удръжки	(15 350)
Доход за разпределение, в т.ч.	(16 244)
за осигурените лица	(16 244)
Всичко нетни активи, в т.ч.	1 250 558

На осигурени лица	1 249 160
Резерв за минимална доходност	1 398
Задължения към осигурените лица, в т.ч.	1 250 559
Дългосрочни	1 250 558
Краткосрочни	1

3 Основа за изготвяне на финансовите отчети

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с МСФО, приети от ЕС. По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2017 г.), освен ако не е посочено друго.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството на ПОК Съгласие е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда ръководството очаква, че Фондът има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

4 Промени в счетоводната политика

4.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.

Фондът прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г.:

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи, както и нов модел на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансови активи.

При прилагането на МСФО 9 Фонда е използвал преходното облекчение и е избрал да не преизчислява предходни периоди. Разлики, възникващи от прилагането на МСФО 9, във връзка с класификация, оценяване и обезценка се признават в неразпределената печалба.

Прилагането на МСФО 9 е засегнало следните области:

- Класификация и оценяване на финансовите активи на Фонда

В резултат на прилагането на МСФО 9, не са възникнали промени в класификацията на финансовите активи на Фонда. Инвестиционният портфейл продължава да отговаря на

изискванията на стандарта за класифициране като „държан за търгуване“, следователно фондът продължава да отчита същия по справедлива стойност през печалба или загуба. Другите финансови активи на Фонда продължават да бъдат държани с цел събиране договорните паричните потоци и следователно се отчитат по амортизируема стойност.

Следната таблица съпоставя класификацията и оценката на различните типове финансови активи, притежавани от Фонда към 1.1.2018 г. (датата на първоначално прилагане на МСФО 9) по МСФО 9 и МСС 39.

	<u>Оценъчна категория</u>		<u>Ефекти от прилагане на МСФО 9</u>			
	<u>Финансови активи съгласно МСС 39</u>	<u>Финансови активи съгласно МСФО 9</u>	<u>Салдо 31 декември 2017 г. МСС 39</u>	<u>Рекласификация</u>	<u>Очаквани кредитни загуби/ Преоценка</u>	<u>Салдо 1 януари 2018 г. МСФО 9</u>
Вземания	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	36 308	36 308	-	36 308
Инвестиции в акции	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	218 579	218 579	-	218 579
Инвестиции в КИС	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	157 008	157 008	-	157 008
Държавни ценни книжа	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	398 688	398 688	-	398 688
Корпоративни облигации	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	293 783	293 783	-	293 783
			1 104 366	1 104 366	-	1 104 366

- Обезценка на финансови активи по модела на очакваните кредитни загуби

Няма съществен ефект от прилагането на новите изисквания по отношение на обезценката на финансови активи. Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху вземанията на Фонда, но към 1.1.2018 г., ръководството на Фонда е преценило, че няма нужда от допълнителна обезценка, тъй като разликата между начислената по МСС 39 и изчислена обезценка към 31.12.2017 г. по МСФО 9 е несъществена. През периода, е начислена

допълнителна обезценка на вземания от падежирали облигации, като това е направено по новия модел, изискван от МСФО 9.

Фондът е приложил следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г., но нямат съществен ефект от прилагането им върху финансовия резултат и финансовото състояние на Фонда:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 4 „Застрахователни договори” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСС 40 „Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- КРМСФО 22 „Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., приети от ЕС

4.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, които са публикувани, но не са влезнали все още в сила, не се очаква да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството:

- МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 16 „Лизинг” в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС
- МСФО 17 „Застрахователни договори” в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 19 „Доходи на наети лица” (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане - в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия” (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 23 „Несигурност относно отчитането на данък върху дохода” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС

5 Счетоводна политика

5.1 Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

5.2 Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

5.3 Приходи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови влогове, депозити и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди.

Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на дивидента.

Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисляване.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, когато тези активи са държани за търгуване.

Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

5.4 Разходи

Разходи се признават в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи за периода, за който се отнасят.

5.5 Инвестиционни имоти

Фондът отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат по-скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение на капитала или и за двете, отколкото за:

- използване при производствена дейност или административни цели
- продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционните имоти се признават като актив във финансовия отчет на Фонда само при условие, че са изпълнени следните две изисквания:

- вероятно е да бъдат получени бъдещи икономически изгоди от инвестиционните имоти
- стойността на инвестиционните имоти може надеждно да бъде оценена.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот – например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност представлява най-вероятната цена, която може да бъде получена на пазара към датата на баланса.

Инвестиционните имоти се преоценяват на тримесечна база и се включват в отчета за за нетни активи в наличност за доходи по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Промени в справедливата цена на инвестиционните имоти или стойността на продажбата на инвестиционния имот се отразява на реда: „Резултат от инвестиционни имоти” в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовите отчети на Фонда, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхната продажба. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива.

5.6. Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 1.1.2018 г.

През текущия период Фондът е приел МСФО 9 Финансови инструменти. (виж пояснение 4.1) за обяснение на влиянието. Сравнителните данни за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., не са преизчислени. Следователно, Финансовите инструменти в сравнителния период все още се отчитат в съответствие с МСС 39 Финансови Инструменти: признаване и оценяване.

5.6.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Фондът стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят, или когато Фондът е поел задължение за изплащане на получените

парични потоци в пълен размер без съществено забавяне на трета страна по споразумение за прехвърляне и Фондът е:

- а) прехвърлил практически всички рискове и ползи от актива, или;
- б) нито прехвърля, нито задържа съществено всички рискове и ползи от актива, а е прехвърлил контрол върху актива;

Когато Фондът е прехвърлил правото си да получава парични потоци от актив (или е сключил договор за прехвърляне) и не е прехвърлил или запазил съществено всички рискове и ползи от актива или прехвърлил контрол върху актива, актив се признава до степента на продължаващото участие на Фонда в актива. В този случай Фондът също признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Фондът е запазил.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

5.6.2. Класификация и първоначално отчитане на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи.

В съответствие с МСФО 9 Фондът класифицира своите финансови активи и финансови пасиви при първоначалното им признаване в категориите финансови активи и финансови пасиви, разгледани по-долу.

При прилагането на тази класификация, финансов актив или финансов пасив се счита за държан за търгуване, ако:

- той е придобит или понесен основно с цел продажба или обратно изкупуване в близко бъдеще;
- при първоначално признаване, то е част от портфейл от идентифицирани финансови инструменти, които се управляват заедно и за които има доказателства за актуален модел на краткосрочно извличане на печалба, или
- това е дериватив (с изключение на дериватив, който е договор за финансова гаранция или определен и ефективен хеджиращ инструмент)

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Фондът класифицира инвестициите си на база както на бизнес модела за управлението им, така и на характеристиките на договорните парични потоци по финансовите активи. Инвестиционният портфейл на Фонда е управляван и неговото представяне се оценява на база на информация за справедливите стойности. Ръководството на фонда е концентрирано върху информация за справедливите стойности на финансовите активи и използва тази информация, за да взема решение и да оценява представянето на активите.

Фондът не е избрал еднократно и неотменимо да определи капиталови инструменти като оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Всички инвестиции на Фонда се отчитат последващо по справедлива стойност през печалбата или загубата.

5.6.3. Последващо оценяване на финансови активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- фондът управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котира на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Фондът класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти и вземания.

Методът на ефективния лихвен процент е метод за изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или финансов пасив и за разпределяне и признаване на приходите от лихви или разходите за лихви в печалбата или загубата през съответния период. Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очаквания живот на финансовия актив или финансов пасив до брутната балансова стойност на финансовия актив или към амортизираната стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент Фондът оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовите инструменти, но не отчита очакваните кредитни загуби. Изчислението включва всички такси, платени или получени между страните по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, транзакционните разходи и всички други премии или отстъпки.

Вземанията на Фонда, възникват главно от обявени дивиденди и от падежирани главници и лихви по облигации и вземания по репо сделки. Тези финансови активи се класифицират като дългови инструменти по амортизирана стойност, тъй като Фондът ги държи за да събира договорните парични потоци по тях, които се състоят само от плащания по главница и лихви върху непогасената главница.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането (виж по-долу).

След първоначалното оценяване, Фондът оценява финансовите инструменти, които са класифицирани като отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата по справедлива стойност. Последващите промени в справедливата стойност на тези финансови инструменти се отчитат в нетната печалба или загуба от финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Лихвите и дивидентите, получени или платени по тези инструменти, се отчитат отделно в приходите или разходите за лихви и приходите или разходите за дивиденти в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай, че няма активен пазар.

Фондът използва различни методи и прави предположения, които се основават на пазарните условия, съществуващи към всяка отчетна дата. Използваните техники за оценка включват използването на съпоставими неотдавнашни обикновени сделки между пазарни участници, позоваване на други инструменти, които са по същество еднакви, анализ на дисконтираните парични потоци, модели на ценообразуване на опции и други техники за оценка, които обикновено се използват от участниците на пазара, като използват максимално пазарните входове и възможно най-малко се разчита на специфични за предприятието данни.

За активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност на повтаряща се основа, Фондът идентифицира трансфери между нива в йерархията чрез преоценка на категоризацията (въз основа на най-ниското ниво на входящите данни, което е важно за оценката на справедливата стойност като цяло), и счита, че трансферите са настъпили в началото на всеки отчетен период.

Фондът няма дългови инструменти или капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Ето защо посочената по-горе политика не обсъжда допълнително подобна класификация.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

5.6.4. Обезценка на финансовите активи

Политика в сила от 1 януари 2018 г. (МСФО 9)

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват вземания и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, както и дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Фондът разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

Подходът на Фонда към очакваните кредитни загуби отразява вероятностно-претегления резултат, времевата стойност на парите и разумния и подлежаща на поддръжка информация, която е на разположение без неоправдани разходи или усилия към датата на докладване за миналото събития, текущи условия и прогнози за бъдещи икономически условия.

При прилагането на тази подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Фондът използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби по активите, отчетани по амортизирана стойност.

Политика в сила преди 1 януари 2018 г. (МСС 39)

Към всяка отчетна дата Фондът оценява дали даден финансов актив или група от финансови активи е обезценен. Финансов актив или група от финансови активи се счита за обезценен, ако и само ако има обективна стойност доказателство за обезценка в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното признаване на актива (събитие с възникнала загуба) и това събитие на загубата оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци на финансовия актив или групата финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени.

Доказателство за обезценка може да включва индикации, че длъжникът или група от длъжници преживяват значителна финансова трудност, неизпълнение или просрочие в плащанията на лихви или главници, вероятността това те ще влязат в несъстоятелност или друга финансова реорганизация и, когато наблюдаваните данни показват, че има такива е измеримо намаление на очакваните бъдещи парични потоци, като промени в просрочените задължения или икономическите условия, които съответстват на настройките по подразбиране. Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка, размерът на загубата се измерва като разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност от очакваните бъдещи парични потоци (с изключение на бъдещите очакваните кредитни загуби, които още не са направени), дисконтирани с помощта на първоначалния ефективен лихвен процент на актива. Балансовата стойност на актива се намалява чрез използването на корективна сметка и размерът на загубата се признава в печалбата или загубата като разход за кредитни загуби.

Обезценените дългове, заедно със свързаните с тях обезценки, се отписват, когато няма реалистична перспектива за това бъдещо възстановяване и всички обезпечения са реализирани или са били прехвърлени към Фонда. Ако предишното отписване по-късно се възстановява, възстановяването се кредитира към разходите за кредитни загуби.

Приходите от лихви по обезценените финансови активи се признават, като се използва лихвеният процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци с цел измерване на загубата от обезценка.

5.6.5. Класификация, първоначално отчитане и последващо оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват задължения към свързани лица и други задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Фонда не е определил даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

Фондът не е определял свои пасиви като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

5.7 Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Фондът стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Фондът ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по сделката, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

5.7.1 Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят.

Тестове за обезценка се извършват към всяка дата на изготвяне на Отчет за нетните активи в наличност за доходи, за да се определи дали са налице обективни доказателства за наличието на обезценка на конкретни финансови активи или групи финансови активи.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на

базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

След първоначално признаване всички финансови активи по справедливата стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

5.7.2 Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към Дружеството, управляващо Фонда, задължения за превеждане на средства в НОИ, задължения по репо сделки и други.

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Задълженията се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

5.7.3 Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Фонда. В този случай се признава задължение към другата страна по

договора в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато Фондът получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Фондът взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

Когато Фондът взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но придобива изгодите и/или рисковете и от собствеността върху тях, ценните книжа се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи.

5.8 Пари и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

5.9 Резерв за гарантиране на минимална доходност

Универсалният пенсионен фонд създава пенсионни резерви за гарантиране на минималната доходност, когато постигнатата доходност от Фонда е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за всички универсални пенсионни фондове или превишава с 3-процентни пункта средната-което от двете числа е по-голямо, като средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Начинът и редът за определяне на минималната доходност, за формиране и използване на резервите се уреждат с наредба на Комисията за финансов надзор.

5.10 Такси

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключени договори за допълнително пенсионно осигуряване в УПФ.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на УПФ от Пенсионноосигурителното дружество (ПОК), УПФ начислява и изплаща на ПОК следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 4.00%, удържана от всяка вноска;
- 0.80% инвестиционна такса, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани

5.11 Данъци

Приходите на фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица.

Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

5.12 Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

5.12.1 Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котираны цени на активен пазар в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество.

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

5.12.2 Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Фонда и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Фонда.

Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

6. Ефект от промяна в счетоводната политика

Няма значими ефекти от промяната на счетоводната политика във връзка с приемането на МСФО 9, които да налагат корекции в отчета за финансовото състояние на Фонда.

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Фонда включват имоти, които се държат с инвестиционна цел.

Промени в балансовите стойности, отразени в Отчета за нетните активи в наличност за доходи, могат да бъдат представени както следва:

	'000 лв
Балансова стойност към 1 януари 2017 г.	43 908
Новопридобити активи	10 729
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	(196)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	54 441
Балансова стойност към 1 януари 2018 г.	54 441
Новопридобити активи	8 667
Продадени активи	(1 748)
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	1 954
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	63 314

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Фонда като е използван модел на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти не са заложиени като обезпечение по заеми.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти, са отразени в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи:

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Нетна промяна в справедливата стойност	1 954	(196)
Приходи от продажби на инвестиционни имоти	172	-
Приходи от наеми	215	35
Преки оперативни разходи	(359)	(281)
	1 982	(442)

През периода инвестиционните имоти представляват :

Вид на притежаваните имоти	Дата на придобиване	Местонахождение	Цена на придобиване	Преоценена стойност	Дата на последна преоценка
61,0772% от УПИ - 1 150 кв.м. земя и сгради с обща площ 961 кв. м.	05/04/2005	гр.Пловдив, ул. П.Р. Славейков № 32	823,282.00	1,250,490.00	12/31/2018
18/50 идеални части от терен от 11 000 кв. м.	07/03/2006	гр.Бургас - Северна промишлена зона	1,655,191.66	2,002,240.44	12/31/2018
4/50 идеални части от терен от 11 000 кв. м.	12/12/2006	гр.Бургас - Северна промишлена зона	364,122.00	444,942.32	12/31/2018
Офис от 107,44 кв. м.	30/03/2007	гр.София р-н Студентски, местност Витоша - ВЕЦ Симеоново	242,810.50	227,850.00	12/31/2018
Терен от 9 702 кв. м. и построени сгради	09/08/2016	гр.Русе - Източна промишлена зона	1,738,724.34	1,807,700.00	12/31/2018
56,25% идеални части от терен от 18 884 кв. м. и построени сгради	22/07/2010	гр.София - район Сердика	8,208,540.00	6,468,075.00	12/31/2018
12,50% идеални части от терен от 18 884 кв. м. и построени сгради	07/10/2010	гр.София - район Сердика	1,824,825.44	1,437,350.00	12/31/2018
13,1833% идеални части от терен от 18 884 кв. м. и построени сгради	28/02/2011	гр.София - район Сердика	1,924,786.43	1,515,921.30	12/31/2018
Поземлен имот от 16 200 кв. м.	30/12/2011	гр.София - район Баня, м. Дълбочица	2,027,836.90	1,982,000.00	12/31/2018
Офис и гараж от 384.38 кв.м.	11/09/2012	гр.София - район Красно Село, местност Мотогиста	912,869.10	923,500.00	12/31/2018
Хотелски комплекс Преслав	17/09/2012	гр.Велики Преслав, област Шумен	609,448.18	580,100.00	12/31/2018
УПИ - 4 109 кв.м. земя и сгради с обща площ 275 кв. м.	21/12/2012	с. Паничище, община Сапарева баня, област Кюстендил	883,794.94	800,200.00	9/30/2018
УПИ - 4 880 кв.м. земя	27/12/2012	гр. София, район Овча купел	1,551,432.00	1,582,000.00	9/30/2018
ПИ - 17 600 кв.м. земя	10/09/2016	гр. София, с. Кривина	4,710,316.06	4,800,400.00	12/31/2018
УПИ - 1 520 кв.м. земя и офис сгради	18/03/2013	гр. София, район Люзенец	324,389.08	422,361.49	12/31/2018
Спортен център Шипка АД	06/04/2017	гр. София, район Витоша, ул. Брусенска № 6	995,200.31	1,130,433.00	12/31/2018
УПИ - 32 200 кв.м. земя и сгради	18/08/2014	гр. Стара Загора, кв. Индуриален	3,721,694.60	4,184,000.00	12/31/2018
УПИ - 1 750 кв.м. земя и сгради	10/11/2015	гр. Велико Търново, пл. Цар Асен Първи № 1	3,852,298.30	3,852,400.00	12/31/2018
УПИ с обща площ от 26 177 кв. м. и сгради с обща заст. площ от 605 кв. м.	27/11/2015	с. Българево, община Каварна	2,264,489.10	2,204,000.00	12/31/2018
НИ в гр.Варна, бул. Сливница - сгради и земя	16/09/2016	гр.Варна, бул. Сливница	2,575,868.02	2,518,600.00	12/31/2018
Офис 2.2,Блок 286,Вход В	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 286,Вход В	152,625.55	166,170.00	12/31/2018
Офис 2.3,Блок 286,Вход В	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 286,Вход В	106,468.96	116,661.00	12/31/2018
Офис 3.3,Блок 286,Вход Б	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 286,Вход Б	139,204.25	148,895.00	12/31/2018
Офис 11.3,Блок 284,Вход Г	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 284,Вход Г	95,751.96	106,014.00	12/31/2018
Магазин 2.6,Блок 286,Вход В	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 286,Вход В	104,749.57	115,799.00	12/31/2018
Магазин 2.7,Блок 286,Вход В	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 286,Вход В	104,749.57	115,799.00	12/31/2018
Магазин 3.2,Блок 286,Вход Б	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 286,Вход Б	193,406.93	212,983.00	12/31/2018
Магазин 5.1,Блок 285,Вход А	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 285,Вход А	181,955.42	196,696.00	12/31/2018
Магазин 5.4,Блок 285,Вход А	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 285,Вход А	181,955.42	196,696.00	12/31/2018
Магазин 8.3,Блок 284,Вход Ж	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 284,Вход Ж	145,163.70	157,156.00	12/31/2018
Магазин 8.4,Блок 284,Вход Ж	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 284,Вход Ж	297,271.76	323,066.00	12/31/2018
Магазин 9.5,Блок 284,Вход Е	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 284,Вход Е	203,522.98	218,057.00	12/31/2018
Магазин 12.1,Блок 284,Вход В	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 284,Вход В	177,147.79	194,284.00	12/31/2018
Магазин А-1,Блок 280,Вход А	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 280,Вход А	219,381.48	236,554.00	12/31/2018
Магазин А-2,Блок 280,Вход А	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 280,Вход А	204,908.52	218,752.00	12/31/2018
Магазин Г-2,Блок 280,Вход Г	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 280,Вход Г	178,316.32	194,871.00	12/31/2018
Магазин Г-3,Блок 280,Вход Г	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 280,Вход Г	198,448.26	215,511.00	12/31/2018
Магазин Д-3,Блок 280,Вход Д	29/06/2017	гр.София Цариградски комплекс,Блок 280,Вход Д	197,647.00	215,103.00	12/31/2018
УПИ № XIV - 1416	25/01/2018	гр.София - район Сердика, ул. 202, № 7	6,651,480.00	11,023,300.00	9/30/2018
ПИ 3 232 кв. м., бензиностанция, газостанция и ООХ	21/02/2018	гр. Добрич, ЖК Балжк, Околовръстен път 29	3,553,831.25	3,781,900.00	6/30/2018
Плевен,ет.0 гараж 8/паркомясто 1.8 /сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	40,998.48	14,636.00	12/31/2018

Вид на притежаваните имоти	Дата на придобиване	Местонахождение	Цена на придобиване	Преоценена стойност	Дата на последна преоценка
Плевен, ет.0 гараж 9/паркомясто 1.9 /сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	40,998.48	14,636.00	12/31/2018
Плевен, ет.0 гараж 10/паркомясто 1.10/сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	40,998.48	14,636.00	12/31/2018
Плевен, ет.0 гараж 11/паркомясто 1.11/сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	42,900.69	15,317.00	12/31/2018
Плевен, ет.0 обект 34/трафопост 1.34 /сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	89,187.47	24,704.00	12/31/2018
Плевен, ет.0 гараж 12/паркомясто 1.12/сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	41,281.79	14,743.00	12/31/2018
Плевен, ет.0 гараж 13/паркомясто 1.13/сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	57,045.77	20,369.00	12/31/2018
Плевен, ет.0 гараж 14/паркомясто 1.14/сут/	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	41,281.79	14,743.00	12/31/2018
Плевен, ет.1 обект 3/магазин 1.3	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	101,727.23	105,044.00	12/31/2018
Плевен, ет.1 обект 9/кафене 1.9	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	129,005.59	133,218.00	12/31/2018
Плевен, ет.1 обект 10/склад 1.10	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	13,153.51	13,592.00	12/31/2018
Плевен, ет.1 обект 5/магазин 1.5	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	150,213.09	155,108.00	12/31/2018
Плевен, ет.1 обект 6/магазин 1.6	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	107,737.37	111,249.00	12/31/2018
Плевен, ет.1 обект 7/магазин 1.7	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	106,543.44	110,008.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 1/магазин 3.1	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	809,102.84	835,486.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 2/магазин 3.2	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	103,224.70	106,595.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 3/магазин 3.3	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	103,831.79	107,216.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 4/магазин 3.4	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	40,371.16	41,687.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 5/магазин 3.5	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	97,821.65	101,010.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 6/магазин 3.6	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	48,182.33	49,755.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 7/магазин 3.7	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	182,206.49	188,158.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 8/магазин 3.8	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	85,902.55	88,699.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 9/магазин 3.9	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	217,518.61	224,620.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 10/магазин 3.10	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	118,503.01	122,369.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 11/магазин 3.11	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	130,786.37	135,041.00	12/31/2018
Плевен, ет.3 обект 12/магазин 3.12	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	94,563.63	97,647.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 1/офис 5.1	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	75,055.97	77,497.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 2/офис 5.2	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	109,619.34	113,193.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 3/офис 5.3	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	108,708.72	112,282.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 4/офис 5.4	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	101,646.28	104,967.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 5/офис 5.5	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	249,694.12	257,840.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 6/офис 5.6	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	180,870.90	188,758.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 7/офис 5.7	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	198,597.79	205,072.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 8/офис 5.8	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	143,939.88	148,630.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 9/офис 5.9	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	211,569.16	218,471.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 10/офис 5.10	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	134,165.82	138,542.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 11/офис 5.11	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	130,017.39	134,249.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 12/офис 5.12	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	94,543.40	97,622.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 13/офис 5.13	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	94,543.40	97,622.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 14/офис 5.14	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	94,543.40	97,622.00	12/31/2018
Плевен, ет.5 обект 15/офис 5.15	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	105,855.41	109,312.00	12/31/2018
Плевен, ет.6 обект 1/офис 6.1	28/12/2018	гр. Плевен, ул. "Димитър Константинов" № 27	62,934.49	64,978.00	12/31/2018
				63,313,753.55	

8. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Инвестиции в акции	213 881	218 579
Инвестиции в акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	179 615	157 008
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	427 585	398 688
Други дългови ценни книжа	317 248	293 783
	1 138 329	1 068 058

На 14.12.2018 г. Фондът е сключил Договор за репо с ИП „АБВ Инвестиции“ ЕООД. Предмета на договора е ДЦК XS1208855889 – Република България с номинал 7 580 000 евро. ИП „АБВ Инвестиции“ ЕООД заплаща обща сума за ценните книжа 10 611 427.25 лв. Датата на сетълмент е 14.02.2019 г.

На 26.10.2018 г. Фондът е сключил Договор за репо с „Холдинг Варна“ АД. Предмета на договора е ДЦК XS1382696398 – Република България с номинал 6 200 000 евро. ИП „АБВ Инвестиции“ ЕООД заплаща обща сума за ценните книжа 8 258 026.69 лв. Датата на сетълмент е 20.03.2019 г.

Справедливата стойност към 31 декември 2018 г. на ДЦК заложени като обезпечение по репо сделки е в размер на 28 777 хил.лв.

Инвестициите по справедлива стойност по видове валути са представени както следва:

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Инвестиции по справедлива стойност в лева	376 486	325 550
Инвестиции по справедлива стойност в евро	651 880	638 110
Инвестиции по справедлива стойност в долари	103 551	98 212
Инвестиции по справедлива стойност в швейцарски франкове	6 412	6 186
	1 138 329	1 068 058

Представените стойности към 31 декември 2018 г. на ценните книжа, държани за търгуване са определени посредством използване на пазарни котировки на тези книжа. При липса на котирани цени на активен пазар за определяне на справедливите стойности на някои от облигациите и ДЦК са приложени техники за оценка в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. които са представени в пояснение 5.7.1.

Според използвания модел за оценка съгласно Правилата за оценка на Фонда, финансовите активи, държани за търгуване се категоризират по следния начин:

В хиляди лева, към 31.12.2018 г.	Справедлива стойност определена чрез котировки от активни пазари	Справедлива стойност – определена чрез други наблюдаеми пазарни данни	Справедлива стойност - метод на дисконтираните парични потоци	Нетна стойност на активите като приближение на справедливата стойност	Справедлива стойност – Метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози	Общо
Инвестиции в акции	170 434	-	14 083	27 471	1 893	213 881
Инвестиции в акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	-	179 615	-	-	-	179 615
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	427 585	-	-	-	-	427 585
Други дългови ценни книжа	137 527	171 647	8 074	-	-	317 248
Общо	735 546	351 262	22 157	27 471	1 893	1 138 329
Дял	64.62%	30.86%	1.95%	2.41%	0.17%	100%

9. Депозити

Банка	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал лв.	Сума на депозита към 31 декември 2018 '000 лв
Юробанк България	0.11%	31.05.2019	BGN	18 000 000	18 000
					18 000

10. Вземания

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Вземания свързани с инвестиции	53 304	36 306
Вземания свързани с лихви по депозити	25	-
Вземания свързани с непреведени суми от НАП	1	2
Вземания от ПОК	1	-
	53 331	36 308

Вземанията свързани с инвестиции са:

	2 018	2017
	'000 лв	'000 лв
Главница по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	-	11
Главница по облигации на Балканкар Заря АД от емисия BG2100015077	14	7
Лихва по облигации на Балканкар Заря АД от емисия BG2100015077	23	11
Главница облигации на Хлебни изделия Подуяне АД от емисия BG2100011084	-	49
Лихва по облигации на Хлебни изделия Подуяне АД от емисия BG2100011084	-	2
Лихва от облигации на Булгарплод АД от емисия BG2100012116	3	3
Главница по облигации на ТЦ - ИМЕ АД от емисия BG2100022099	1 496	1 496
Лихва по облигации на ТЦ - ИМЕ АД от емисия BG2100022099	120	120
Главница по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	2 762	6 905
Лихви по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	486	1 225
Лихви по облигации на Пауър Лоджистик АД от емисия BG2100022131	10	10
Главница по облигации на Пауър Лоджистик АД от емисия BG2100022131	6	-
Главница по облигации на Велграф Асет Мениджмънт АД от емисия BG2100020119	1 506	1 506
Лихви по облигации на Велграф Асет Мениджмънт АД от емисия BG2100020119	148	146
Главница по облигации на Техноимпортекспорт АД от емисия BG2100013122	-	312
Лихви по облигации на Техноимпортекспорт АД от емисия BG2100013122	36	54
Лихви по облигации на Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ от емисия BG2100009179	209	195
Дивидент по акции на Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	51	101
Лихви по облигации на Финанс Секюрити Груп АД от емисия BG2100006159	252	252
Лихви по облигации на Агрокор от емисия XS0776111188	43	275

Лихви за забава по облигации на Холдинг Нов Век АД от емисия BG2100015150	-	1
Лихви за забава по облигации на Индъстри Дивелъпмънт Холдинг АД от емисия BG2100019160	-	1
Лихви по облигации на Индъстри Дивелъпмънт Холдинг АД от емисия BG2100019160	206	-
Лихви за забава по облигации на Недвижими имоти София АДСИЦ от емисия BG2100012157	43	6
Лихви по облигации на Рой Пропърти Фънд АДСИЦ от емисия BG2100006167	164	-
Лихви за забава по облигации на Рой Пропърти Фънд АДСИЦ от емисия BG2100006167	2	11
Лихви за забава по облигации на Асенова крепост АД от емисия BG2100002091	70	-
Лихви за забава по облигации на Премиер Фонд АДСИЦ от емисия BG2100024181	1	-
Лихви по облигации на Премиер Фонд АДСИЦ от емисия BG2100024181	288	-
Вземане от конвертиране на облигации в акции на ЦКБ АД	13 409	-
Лихва по облигации на Би Джи Ай Груп Ад BG2100011142	12	-
Лихви по облигации на Сила Холдинг АД от емисия BG2100010102	133	-
Лихви за забава по облигации на Сила Холдинг от емисия BG2100010102	1	-
Главница по облигации на Холдинг Варна АД от емисия BG2100012140	503	-
Лихви по облигации на Холдинг Варна АД от емисия BG2100012140	217	-
Вземания от лихва за забава по облигации на Холдинг Варна АД от емисия BG2100012140	4	-
Вземания от лихва по облигации на Холдинг Център АД от емисия BG2100018154	204	-
Вземания от лихва по облигация на Алтерон АДСИЦ от емисия BG2100030175	113	-
Лихви по облигации на Холдинг Нов Век АД BG2100015150	226	-
Лихви за забава по облигации на Холдинг Нов Век АД BG2100015150	2	-
Лихви по облигации на Булфинанс Инвестмънт BG2100022172	71	-
Лихви за забава по облигации на Булфинанс Инвестмънт BG2100022172	1	-
Лихви за забава по облигации на Адара АД от емисия BG2100026173	1	-
Лихви по облигации на Адара АД от емисия BG2100026173	203	-
Лихви по облигации на М Сат Кейбъл от емисия BG2100021174	308	-
Лихви за забава по облигации на М Сат Кейбъл от емисия BG2100021174	3	-
Лихви за забава по репо сделки	1	-
Вземане по придобиване на акции на Холдинг Света София АД	893	-
Дивидент по акции на Кепитъл Менъджмент АДСИЦ	100	-

Вземане по покупка RO80Q3FEYDL8 OMNINEDGE	1 758	-
Репо сделка с акции на Родна земя Холдинг АД	-	536
Репо сделка с акции на Св. Св. Константин и Елена АД	426	615
Репо сделка с акции на Св. Св. Константин и Елена АД	582	-
Репо сделка с акции на Сила Холдинг АД	-	766
Репо сделка с акции на Сила Холдинг АД	-	1 097
Репо сделка с акции на Холдинг Нов Век АД	1 737	716
Репо сделка с дялове на ДФ Елана България	-	731
Репо сделка с дялове на ДФ Селект Баланс	-	664
Репо сделка с акции на Химснаб АД	1 332	-
Репо сделка с акции на Химснаб АД	247	648
Репо сделка с акции на Химснаб АД	555	730
Репо сделка с акции на Инвестиционна Компания Галата	1 889	1 840
Репо сделка с акции на Инвестиционна компания Галата АД	1 143	-
Репо сделка с акции на Инвестиционна компания Галата АД	496	-
Лихва по репо сделка с акции на Инвестиционна компания Галата АД	17	-
Репо сделка с акции на Велграф Асет Мениджмънт АД	1 825	-
Репо сделка с акции на Велграф Асет Мениджмънт АД	366	-
Репо сделка с акции на Велграф Асет Мениджмънт АД	444	902
Репо сделка с акции на Велграф Асет Мениджмънт АД	1 005	1 837
Репо сделка с акции на Велграф Асет Мениджмънт АД	730	1 593
Репо сделка с акции на Велграф Асет Мениджмънт АД	1 348	660
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД	443	1 112
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД	941	1 227
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД	-	401
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД	-	907
Репо сделка с акции на Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	431	603
Репо сделка с акции на Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	693	899
Репо сделка с акции на ЦКБ Риъл Истейт фонд АДСИЦ	-	585
Репо сделка с акции на ЦКБ Риъл Истейт фонд АДСИЦ	-	707
Репо сделка с акции на Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	-	978
Репо сделка с дялове на ДФ Профит	-	346
Репо сделка с акции на Болкан енд Сий Пропъртис АДСИЦ	462	1 196
Репо сделка с акции на НДФ Конкорд 7	371	-
Репо сделка с акции на Холдинг Света София АД	533	-
Репо сделка с акции на Инвестор БГ	1 426	-
Репо сделка с акции на Инвестор БГ	683	-
Репо сделка с акции на Актив Пропъртис АДСИЦ	341	-
Репо сделка с дялове на ДФ Конкорд фонд 1 -акции и облигации	513	-
Репо сделка с акции на Рой пропърти инвест АДСИЦ	852	-
Лихва по репо сделка с акции на Северкооп Гъмза АД	9	-

Репо сделка с акции на Северкооп Гъмза АД	319	-
Репо сделка с акции на Нео Лондон	395	-
Репо сделки с акции на Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	1 011	-
Репо сделка с дялове на ДФ С-микс	678	-
Репо сделка с акции на Болкан енд Сий Пропъртис АДСИЦ	790	-
Репо сделка с акции на Болкан енд Сий Пропъртис АДСИЦ	1 140	-
ДДС за възстановяване	1 003	1 296
Вземания по отдадени под наем инвестиционни имоти	26	15
	53 304	36 306

През месец декември 2018 г. Универсален пенсионен фонд Съгласие подаде искане за конвертиране на притежавани от Фонда конвертируеми облигации на ЦКБ АД в акции. Към края на отчетния период Фондът води в счетоводните си регистри вземане по акции.

След успешното увеличение на капитала на ЦКБ АД, вписването на капитала в Търговския регистър при Агенцията по вписвания и получаването на новите акции в края на месец февруари 2019 г. , вземането е трансформирано във финансов актив акции.

Към 31.12.2018 са обезценени вземания за лихви и главница някои облигации, които са подробно описани в пояснение 19.2.

11. Парични средства

Паричните средства включват следните компоненти:

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Парични средства в брой и в банки		
- в лева	2 450	6 535
- в евро	36	44 691
- в щатски долари	1 441	2 751
	3 927	53 977

Паричните средства и еквиваленти, представени в Отчета за паричните потоци, включват:

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Парични средства в брой и в разплащателни банкови сметки	3 927	53 977
	3 927	53 977

Дружеството е извършило оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената стойност е определена като несъществена и не е начислена във финансовите отчети на Фонда.

12. Задължения по репо сделки и други

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Задължения по репо сделка с ДЦК XS1208855889 с ИП АБВ Инвестиции	10 611	-
Задължения по репо сделка с ДЦК XS1208855889 с Равда тур	-	17 662
Задължения по репо сделка с ДЦК XS1382696398 с Фин инвест къмпани	-	7 453
Задължения по репо сделка с ДЦК XS1382696398 с Холдинг Варна АД	8 258	-
Гаранции по репо сделка с Холдинг Център АД	-	59
Задължения за комисиони по сделки с ценни книжа ИП Де Ново ЕАД	2	-
Предварително преведено лихвено и главнично плащане по облигация на Аркус АД BG2100011100	-	1344
Депозити от наематели на инвестиционни имоти и режийни	9	8
Задължения за грешни преводи от НАП и др.	6	5
	18 886	26 531

13. Нетни активи в наличност за доходи

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Резерв за минимална доходност	1 398	1 428
Нетни активи в наличност за доходи	1 249 160	1 182 162
	1 250 558	1 183 590

13.1. Изменение на нетните активи в наличност за доходи

Изменението на нетните активи в наличност за доходи е резултат от:

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Към началото на периода	1 183 590	1 019 796
Постъпили осигурителни вноски и лихви	140 389	129 537
Средства на лица възобновили осигуряването си по чл. 124 на КСО	92	23
Постъпили суми от пенсионни фондове, управлявани от други ПОД	32 277	36 831
Общо увеличение от осигурителни вноски	172 758	166 391
Доход от инвестиране средствата на фонда	(16 244)	74 874

Еднократно изплатени суми на осигурени лица	(373)	(259)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица	(2 170)	(2 009)
Изплатени суми по осигурителни договори	(2 543)	(2 268)
4,00% такса за обслужване	(5 616)	(5 506)
0,80% инвестиционна такса	(9 734)	(9 303)
	(15 350)	(14 809)
Прехвърлени средства към пенсионен резерв в ПОК	(37)	(34)
Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	(59 057)	(55 273)
Средства на лица променили осигуряването си по реда на чл.4б от КСО	(11 492)	(4 616)
Преведени средства на лица по пар.51 ал1 от ПЗРна ЗИДКСО	(1 067)	(471)
Към края на периода	1 250 558	1 183 590
Осигурителни вноски	2018	2017
	% от	% от
	вноската	вноската
За сметка на осигурителя	56	56
За сметка на осигуреното лице	44	44
	100	100

13.2. Осигурителни договори

Към 31.12.2018 г. Фондът е изплатил 2 170 хил. лв. на наследници поради смърт на осигурените лица (2017 г.: 2 009 хил. лв.).

14. Печалба от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно

Представените в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи нетни печалби от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са свързани с финансови активи и пасиви класифицирани като държани за търгуване.

	2018	2017
	'000 лв	'000 лв
Печалба от промяна в справедливата стойност	428 517	486 548
Загуба от промяна в справедливата стойност	(477 860)	(426 844)
Печалба от продажба на финансови активи	740	2 300
Приходи от придобиване на финансови активи от увеличение на капитала	120	290
Приходи по репо сделки	1 623	1 531
Разходи по репо сделки	(2)	(4)
Загуба от продажба на финансови активи	(6 148)	(5 503)
Платени комисионни на инвестиционни посредници	(106)	(112)
Приходи от лихви	27 445	26 704
Приходи от дивиденди	3 306	4 546
Разходи за данъци върху лихви, дивиденди	(693)	(344)
Печалба от валутно-курсови разлики	51 578	41 720
Загуба от валутно-курсови разлики	(46 746)	(55 516)
	<u>(18 226)</u>	<u>75 316</u>

15. Удръжки и такси за Пенсионноосигурителната Компания (ПОК)

Видове такси		2018	2017
		Стойност на таксата '000 лв	Стойност на таксата '000 лв
Такса за обслужване на дейността	4.00 % от вноските	5 616	5 506
Инвестиционна такса	0.80%	9 734	9 303
		<u>15 350</u>	<u>14 809</u>

16. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват ПОК „Съгласие“ АД и ръководството му.

16.1. Сделки през годината

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия.

Видове такси	Такси от осигурителни вноски	Инвестиционна такса върху актива	Всичко
	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Към 01.01.2017 г.	-	764	764
Преведени към ПОК	(5 012)	(9 221)	(14 233)
Начисления към ПОК	5 506	9 303	14 809
Към 31.12.2017 г.	494	846	1 340
Преведени към ПОК	(5 757)	(9 734)	(15 491)
Начисления към ПОК	5 616	9 734	15 350
Към 31.12.2018 г.	353	846	1 199

16.2. Разчети със свързани лица в края на годината

	2018	2017
Задължение към:	'000 лв.	'000 лв.
Пенсионноосигурителна компания Съгласие		
- такси от осигурителни вноски	353	-
- инвестиционна такса	846	1 340
Общо задължения към свързани лица	1 199	1 340

17. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

18. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

19. Политика по управление на риска

19.1. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от осигурените лица, които се управляват от ПОК в съответствие с Правилника за дейността на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Паричните средства се инвестират в позволени от КСО инструменти, съобразно инвестиционната политика на Фонда. Вследствие на използването на финансови активи Фондът е изложен на различни видове риск, които ПОК идентифицира, анализира и

управлява. Най-значимите финансови рискове, на които е изложен Фондът, са пазарен (ценови) риск и кредитен риск.

Рискът при управлението на портфейлните инвестиции произтича от възможността фактическите постъпления от даден актив да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за наблюдение, анализ и управление на същите като преследваната цел е всички рискове да бъдат поддържани в приемливи граници при съблюдаване на принципите за оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда, се извършва от ПОК и се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

- Съвет на директорите - определя допустимите нива на риск в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата стратегия за управление на риска;
- Звено за управление на риска - извършва оперативна дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете при управлението на портфейла на Фонда.

Дейността по управлението на рисковете се извършва ежедневно, като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители, като стойностите им се анализират ежедневно и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск за дейността на Фонда е понижаване на пазарните цени на притежаваните финансови инструменти, които към 31 декември 2018 г. са 90.56% от неговите активи. Подобно развитие би довело до отчитане на преоценъчни загуби и съответното намаляване на нетната стойност на активите.

Пазарният риск, на който е изложен Фондът, вследствие на използването на финансови инструменти, е рискът от промени в цените на активите, валутния курс и лихвения процент.

Агенцията за кредитен рейтинг Standard&Poor's промени дългосрочния и краткосрочен кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута: 'BBB-/A-3' с положителна перспектива.

Към 31 декември 2018 г. дялът на чуждестранните инвестиции (дялови и дългови) във финансови инструменти, издадени от емитенти от държави – членки или държави, посочени в Наредба 29 на Комисията за финансов надзор възлиза на 38.36% от активите на фонда. Инвестициите са предимно в Германия, Унгария, Хърватска, Португалия, Румъния, Русия и Бразилия. Подробна информация за финансовите активи издадени от емитенти от държави – членки или държави, посочени в Наредба 29 на Комисията за финансов надзор е посочена в пояснение 7.

19.1.1. Анализ на ценовия риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на ценови риск, който представлява риск от намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните

условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в нея, в резултат на изменение на пазарните условия се отразяват директно в Отчета за нетни активи в наличност за доходи.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящата се пазарна среда. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство. За намаляване на пазарния риск ПОК се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

ПОК измерва ценовия риск на инвестициите в акции посредством историческата волатилност на цената, измерена чрез стандартното отклонение за период от един, три и шест месеца.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2017 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходимо и целесъобразно извършването на хеджиране на риска чрез използване на деривативни финансови инструменти.

19.1.2. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки във валута различна от лев и евро.

Към датата на приемане на финансовия отчет, България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв.

Валутната структура към 31.12.2018 год. на управляваните активи в портфейла на УПФ Съгласие е, както следва:

Активи, деноминирани в лев или евро – 90.34 %;

Активи деноминирани във валута различна от лев и евро – 9.66 %.

За да намали валутния риск, Компанията следи паричните потоци, които не са в български лева. Осъществяваната политика по управление на валутния риск е насочена към неизвършване на значителни операции и неподдържане на отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро, поради което и нетните валутни курсови разлики са незначителни.

Структурата по валути на активите към 31 декември 2018 год. е както следва:

31 декември 2018 г.	Щатски долари	Евро	Лева	Швейцарски франкове	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	1 441	36	2 450	-	3 927
Депозити			18 000		18 000
Корпоративни облигации	-	4 265	396	-	4 661
Корпоративни облигации в чужбина		1 174	-	-	1 174
Вземания		10 462	42 867	-	53 329
Други краткосрочни вземания	-	-	2	-	2
Общо излагане на краткосрочен риск	1 441	15 937	63 715	-	81 093

31 декември 2018 г.	Щатски долари	Евро	Лева	Швейцарски франкове	Общо
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	61 469	327 452	-	-	388 921
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	14 769	23 895	-	-	38 664
Корпоративни облигации	-	151 074	62 117	-	213 191
Корпоративни облигации в чужбина	27 313	70 909	-	-	98 222
Акции	-	35 644	171 825	6 412	213 881
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	-	37 467	142 148	-	179 615
Инвестиционни имоти	-	-	63 314	-	63 314
Общо излагане на дългосрочен риск	103 551	646 441	439 404	6 412	1 195 808

Структурата по валути на активите към 31 декември 2017 год. е както следва:

31 декември 2017 г.	Щатски долари	Евро	Лева	Швейцарски франкове	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	2 751	44 691	6 535	-	53 977
Корпоративни облигации	-	4 183	80	-	4 263
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	-	-	-	-
Вземания, свързани с инвестиции	-	12 574	23 717	-	36 291
Други краткосрочни вземания	-	-	17	-	17
Общо излагане на краткосрочен риск	2 751	61 448	30 349	-	94 548

31 декември 2017 г.	Щатски долари	Евро	Лева	Швейцарски франкове	Общо
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	73 871	324 817	-	-	398 688
Корпоративни облигации	-	138 940	35 657	-	174 597
Корпоративни облигации в чужбина	24 341	61 863	-	-	86 204

Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	28 719	-	-	28 719
Акции	45 573	166 820	6 186	218 579
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	34 015	122 993	-	157 008
Инвестиционни имоти	-	54 441	-	54 441
Общо излагане на дългосрочен риск	98 212	633 927	379 911	6 186 1 118 236

19.1.3. Лихвен риск

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите му не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с възприетата от ПОК инвестиционна стратегия на Фонда. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гл.т. на чувствителността на активите на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Лихвеният риск се наблюдава и измерва чрез следните количествени методи – дюрация, модифицирана дюрация, конвекция и рискова премия. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОК използва модифицираната дюрация и конвекцията, за да измери лихвения риск и да оцени възможните отклонения в пазарната цена на инструмента вследствие изменението на лихвените нива. Рисковата премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и доходността до падеж на ДЦК със сходен падеж. ПОК анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

При нарастване на лихвите с 0.5% стойността на портфейла от дългови ценни книжа може да се понижи с 22 307 657 лв.

Дюрацията на активите на Фонда е 6.03. Модифицирана дюрация на активите на Фонда е 5.88.

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

31 декември 2018 г.	Лихвен %	Лихвоносни	Безлихвени	Общо
		'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	от 0.05% до 0.30%	3 927	-	3 927
Депозити	0.11%	18 000	-	18 000
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 1.25% до 6.00%	388 921	-	388 921

Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	от 2.75% до 5.63%	38 664	-	38 664
Корпоративни облигации	от 3.50% до 8 %	217 852	-	217 852
Корпоративни облигации в чужбина	от 2.50% до 9.88%	99 396	-	99 396
Акции	-	-	213 881	213 881
Дялове и акции в КИС	-	-	179 615	179 615
Инвестиционни имоти	-	-	63 314	63 314
Вземания, свързани с инвестиции	от 5.85% до 6.5%	26 147	27 182	53 329
Други краткосрочни вземания	-	-	2	2
Общо активи		792 907	483 994	1 276 901

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда към 31.12.2017:

31 декември 2017 г.	Лихвен %	Лихвоносни		Общо
		Безлихвени	Общо	
		'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	от 0.05% до 0.30%	53 977	-	53 977
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 1.75% до 6.00%	398 688	-	398 688
Корпоративни облигации	от 3.50% до 9.950 %	178 860	-	178 860
Корпоративни облигации в чужбина	от 2.25% до 9.88%	86 204	-	86 204
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	от 3.88% до 5.75%	28 719	-	28 719
Акции	-	-	218 579	218 579
Дялове и акции в КИС	-	-	157 008	157 008
Инвестиционни имоти	-	-	54 441	54 441
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	36 306	36 306
Други краткосрочни вземания	-	-	2	2
Общо активи		746 448	466 336	1 212 784

19.2. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОК наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковите експозиции се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. През разглеждания период кредитният риск при някои от компаниите-емитенти на ценни книжа, в които са инвестирани средства на осигурените лица е висок. Налице са, както ликвидни проблеми, които възпрепятстват нормалното погасяване на дължимите лихви и/или главници по издадените облигации, така и влошени финансови показатели, отнасящи се до рентабилността и финансовата задлъжнялост на емитентите. Общо корпоративните дългови ценни книжа представляват 24.85% от активите.

Към 31.12.2018 г. с висок кредитен риск са облигации с балансова стойност 4 907 хил.лв. на следните емитенти: ТЦ ИМЕ АД, Хелт енд Уелнес АДСИЦ и хърватската компания Agrokor.

ТЦ-ИМЕ АД – към 31.12.2018 има образувано дело по несъстоятелност на ТЦ-ИМЕ АД №2000 от 2015 г. в СГС. Облигационерите по емисията облигации, издадени от ТЦ-ИМЕ са присъединени като страна по делото за несъстоятелност. Част от имуществото, служещо за обезпечение на емисията облигации вече е продадено и предстои разпределението на получените средства между кредиторите.

Хелт енд Уелнес АДСИЦ е в производство по несъстоятелност вследствие на две подадени молби за откриване на такова – от КТБ АД и от член на Съвета на директорите на Дружеството. При обявяване на Дружеството в несъстоятелност, кредиторите ще удовлетворят вземанията си по реда предвиден в Търговския закон.

Agrokor е хърватски холдинг с основна дейност – търговия на дребно. През 2017 год. изпадна в трудно финансово положение, в резултат на което започна процедура по обявяването му в несъстоятелност. УПФ Съгласие е присъединен към списъка с кредитори, тъй като притежава част от издадените от дружеството облигации. Към края на 2018 год. вече има план за реструктуриране на емисията облигации, в резултат, на което УПФ ще получи нови финансови инструменти, чиято точна стойност ще бъде уточнена допълнително.

Финансовото състояние на длъжниците се анализира на база на текущите им финансови отчети, друга достъпна за кредиторите информация, както и посредством директни срещи с ръководствата на компаниите емитенти с цел изясняване на перспективите пред тях и възможностите за погасяване на задълженията. За разглеждания период кредитният риск за управлявания портфейл като цяло е нисък, предвид обстоятелството, че въпросните проблемни емисии заемат относително нисък дял в него (0.38%). Фондът се стреми да ограничава кредитния риск чрез осъществяване на сделки приоритетно с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг, а когато е необходимо изисква и адекватни обезпечения. В случай на необходимост се предприемат всички законови мерки с цел да се защитят в максимална степен интересите на осигурените лица.

През 2018 г. бяха извършени обезценки на определени активи. С оглед спазване на принципа на предпазливост и отразяване на вярното и точно състояние на активите и пасивите на УПФ Съгласие беше направена оценка на възстановимата стойност на вземанията от емитенти на облигации, в резултат на която са отчетени разходи за обезценка на просрочени вземания в размер на 5 175 хил. лв. за 2018 г.:

Вид на вземането /емитент/	Първоначална стойност	Падеж на задължението	Обезценка в %	Натрупана обезценка към 31.12.2018 г.	Признати разходи за обезценка, нетно през 2018 г.
	(в лв.)			(в лв.)	
Главница по облигации на Хлебни Изделия АД	195 583.00	23.7.2012	80.00%	156 466.40	9 779.15
Лихва по облигации на Хлебни Изделия АД	6 845.41	11.6.2012	80.00%	-	342.27
Лихва по облигации на Хлебни Изделия АД	1 645.89	23.7.2012	80.00%	-	82.30
Лихви по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	782 517.80	17.3.2015	85.00%	665 140.13	156 503.56
Лихви по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	782 517.80	17.3.2016	85.00%	665 140.13	156 503.56
Лихви по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	782 517.80	17.3.2017	85.00%	665 140.13	313 007.12
Лихви по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	282 992.74	27.07.2017	85.00%	240 543.80	113 197.06
Главница по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	9 206 091.81	28.07.2017	70.00%	6 444 264.26	4 142 741.31
Лихви по облигации на Agrokor	289 707.32	01.05.2016	85%	246 251.22	231 765.86
Дивидент по акции на Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	101 184.00	31.12.2017	50%	50 592.00	50 592.00
	12 431 603.57			9 133 538.07	5 174 514.19

Обезпеченията по просрочените вземания са както следва:

Емитент	Емисия №	Общ размер на емисията EUR	Размер на вземането на фонда EUR	Кратко описание на обезпечението
ТЦ ИМЕ	BG2100022099	12 000 000	826 200	Първа по ред ипотека на поземлен имот – собственост на дружеството
Хелт енд Уелнес АДСИЦ	BG2100005094	15 000 000	1 613 846.55	Първа по ред ипотека на недвижими имоти – собственост

на дружеството

Agrokor XS0776111188 300 000 000 22 218.75 Необезпечена

Към края на 2018 г. са реструктурирани следните емисии ценни книжа, намиращи се в портфейла на УПФ Съгласие:

Емитент	Емисия №	Справедлива стойност на притежаваните ценни книжа от емисията към 31.12.2018 г.	Кратко описание на реструктурирането
Азалия ЕАД	BG2100023113	5 402 872.57	Удължаване на срока на емисията и промяна в погасителния план
Асенова крепост АД	BG2100002091	2 561 149.41	Удължаване на срока на емисията и промяна в погасителния план
Астера ЕАД	BG2100007116	1 272 653.20	Удължаване на срока на емисията и промяна в погасителния план
Астерион АД	BG2100006092	1 446 312.74	Удължаване на срока на емисията и промяна в погасителния план
Балканкар заря АД	BG2100015077	429 974.17	Удължаване на срока на емисията и промяна в погасителния план
Старком Холдинг АД	BG2100010110	1 815 084.00	Удължаване на срока на емисията
Пауър Лоджистикс ЕАД	BG2100022131	394 652.00	Удължаване на срока на емисията
Финанс Секюрити Груп АД	BG2100006159	8 081 020.16	Удължаване на срока на емисията

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг. Средствата по разплащателни сметки на фонда в размер на 3 927 хил.лв. са депозирани в Уникредит Булбанк АД.

Кредитният рейтинг на чуждестранните облигации, които са част от портфейла с дългови ценни книжа на УПФ Съгласие е представен в следващата таблица:

Емитент	ISIN	Рейтинг	Агенция
Република Индонезия	USY20721BT56	Baa2	Moody's
Република Румъния	XS1313004928	Baa3	Moody's
Република Румъния	XS1768067297	Baa3	Moody's
Република Румъния	XS1313004928	Baa3	Moody's
Република Румъния	XS1312891549	Baa3	Moody's
Република Унгария	XS1887498282	Baa3	Moody's
Република Унгария	US445545AL04	Baa3	Moody's
Република Португалия	PTOTEVOE0018	Baa3	Moody's
Република Португалия	XS1085735899	Baa3	Moody's
Република Хърватска	XS1713462668	Ba2	Moody's
Република Хърватска	XS0997000251	Ba2	Moody's
Република Хърватска	XS1117298916	Ba2	Moody's
Република Хърватска	XS1713475306	Ba2	Moody's
Република Черна гора	XS1807201899	B1	Moody's
Република Гърция	GR0114029540	B3	Moody's
Република Гърция	GR0118017657	B3	Moody's
Република Македония	XS1744744191	BB-	S&P
Република Македония	XS1452578591	BB-	S&P
Русия	RU000A0JXTS9	BBB-	Fitch
Gazprom	XS1795409082	Baa2	Moody's
Sberbank	XS0848530977	Ba1	Moody's
Petrobras Global Finance	XS0982711714	Ba2	Moody's
Petrobras Global Finance	US71647NAY58	Ba2	Moody's
Credit Bank of Moscow	XS1759801720	Ba3	Moody's
Лукойл Интернешънъл Финанс	XS1514045886	BBB	S&P
Energy Pro AS	XS1731657141	B+	S&P
Energy Pro AS	XS1816296062	B+	S&P
Agrokor	XS0776111188	N.A	
Transalp 1 Securities	XS0483980149	N.A	

Държавни ценни книжа	Стойност 000`BGN	Агенция
Baa2	8 272	Moody's
Baa3	106 222	Moody's
Ba2	82 082	Moody's
B1	11 842	Moody's
B3	27 835	Moody's
BB	12 053	S&P
BBB	6 498	Fitch
Корпоративни ценни книжа		
Baa2	9 376	Moody's
Ba1	839	Moody's
Ba2	33 307	Moody's
Ba3	6 552	Moody's
BBB	8 339	S&P
B	18 798	S&P
N.A	22 185	-

Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2018 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Вземания	53 331	-
Депозити	18 000	-
Парични средства	3 927	-
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата	1 138 329	-
Финансови активи държани за търгуване	-	1 068 058
Парични средства	-	53 977
Вземания	-	36 308
	1 213 587	1 158 343

В следващите таблици е представен анализ на матуриретна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

31 декември 2018 г.	До 3 м.	3 м.-6 м.	6м-1г.	1 г.-5 г.	5г.-20 г.	Без матуритет	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	-	-	-	-	-	3 927	3 927
Депозити	-	18 000	-	-	-	-	18 000
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	-	-	10 336	378 585	-	388 921
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	-	-	2 293	36371	-	38 664
Корпоративни облигации	-	-	4 661	81 266	131 925	-	217 852
Корпоративни облигации в чужбина	-	1 174	-	35 417	62 805	-	99 396
Акции	-	-	-	-	-	213 881	213 881
Дялове и акции в КИС	-	-	-	-	-	179 615	179 615
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	63 314	63 314
Вземания	36 335	15 809	1 185	-	-	-	53 329
Други краткосрочни вземания	2	-	-	-	-	-	2
Общо активи	36 337	34 983	5 846	129 312	609 686	460 737	1 276 901

31 декември 2017 г.	До 3 м.	3 м.-6 м.	6м-1г.	1 г.-5 г.	5г.-20 г.	Без матуритет	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	-	-	-	-	-	53 977	53 977
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	-	-	10 325	388 363	-	398 688
Корпоративни облигации	1344	80	2 839	54 718	119 879	-	178 860
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	-	43 087	43 117	-	86 204
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	-	-	28 719	-	-	28 719

Общински облигации	-	-	-	-	-	-	0
Акции	-	-	-	-	-	218 579	218 579
Дялове и акции в КИС	-	-	-	-	-	157 008	157 008
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	54 441	54 441
Вземания, свързани с инвестиции	12 796	2 849	20 661	-	-	-	36 306
Други краткосрочни вземания	-	-	2	-	-	-	2
Общо активи	14 140	2 929	23 502	136 849	551 359	484 005	1 212 784

19.3. Анализ на ликвиден риск

При управлението на Фонда се спазват стриктно разпоредбите за ликвидност залегнали в Наредба № 10/26.11.2003 г. за изискванията към състава и структурата на собствения капитал на пенсионноосигурителната компания и към минималните ликвидни средства.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се предприемат активни действия.

Върху ликвидността на Фонда се извършва ежедневно наблюдение. ПОК следи изходящите и входящи парични потоци на ежедневна база.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица - лицето отговорно за управлението на риска, инвестиционния консултант, Съвет на директорите.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период Фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Всички пасиви на Фонда са нелихвоносни и са с остатъчен матуритет до 3 месеца.

Дружеството извършва регулярно анализ на ликвидността на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Дружеството очаква предстоящите плащания в срок от една година да са в размер на 73 670 хил. лв, Анализ на концентрационния риск

Концентрационният риск представлява рискът от концентриране на инвестиции в даден сектор от икономиката, валута, географска локация или един емитент. ПОК Съгласие АД, придържайки се стриктно към съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България се стреми да инвестира средствата на осигурените лица в УПФ Съгласие диверсифицирайки портфейла от активи по всеки един от споменатите по-горе компоненти. За целта се подбират ценни книжа както с фиксиран така и с променлив доход. Книжата с фиксиран доход представляват облигации на държави, общини или компании, отличаващи се със стабилност и предлагащи очаквана възвръщаемост, която има потенциал да изпревари темпа на инфлация през следващите години, като по този начин спомогне за постигане на положителна реална доходност от портфейла като цяло. Книжата с променлив доход са предимно на утвърдени или перспективни български компании, при които са налице възможности за постигане на растеж, изпреварващ този на БВП на страната.

По отношение на валутната диверсификация се акцентира върху активи деноминирани в лева и евро, тъй като задълженията на фонда са изразени в тези валути. Освен в тях, към 31.12.2018 год. присъстват и активи, деноминирани в щатски долари и швейцарски франкове.

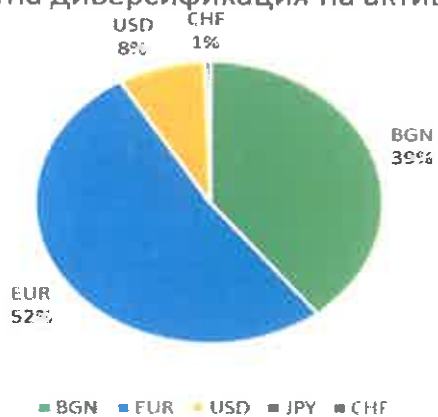
По отношение на географската диверсификация – приоритетно се инвестира на пазарите в България, както и на тези в страни от Централна и Източна Европа предвид очакванията за изпреварващ растеж през следващите години спрямо развитите пазари от Западна Европа и САЩ.

По отношение на концентрацията на активи, издадени от един емитент – ПОК Съгласие АД стриктно спазва заложените нормативни ограничения в законодателството, регламентиращо дейността на ФДПО и не допуска надвишаване на разрешените лимити.

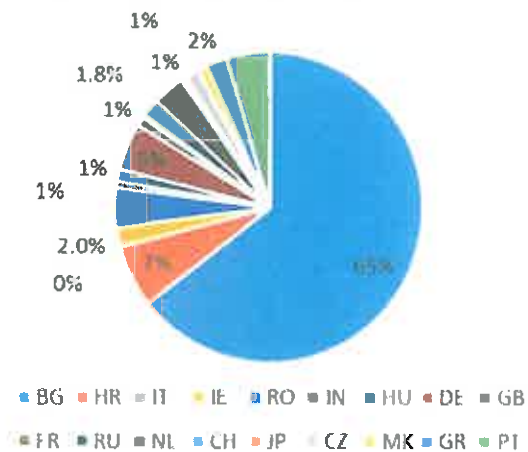
Структура на портфейла на УПФ Съгласие

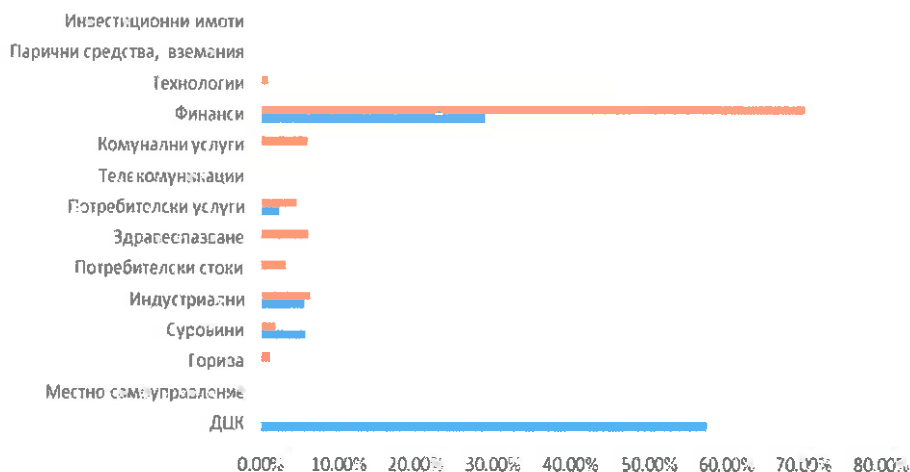
Валутна диверсификация на активите

Географска диверсификация на активите

Секторна диверсификация

19.4. Анализ на регулаторен и политически риск

Регулаторният и политическият риск са рискове, които са взаимно свързани и се отнасят до неблагоприятна промяна в нормативните разпоредби и вземане на политически решения, които да се отразят негативно на дейността, стойността на активите на управляваните фондове и средствата на осигурените лица. Ръководството на ПОК "Съгласие" АД следи внимателно и взема участие във всяко едно обсъждане на промени в нормативната уредба, които могат да застрашат интересите на осигурените лица в УПФ Съгласие, като предприема адекватни действия в една силно регулирана среда и динамична обстановка.

19.5. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност:			
Депозити	9	18 000	-
Вземания	10	53 331	-
Пари и парични еквиваленти	11	3 927	-
		75 258	-
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата:			
	8		
Държавни ценни книжа		427 585	-
Облигации		317 248	-
Капиталови инструменти		213 881	-
Дялове в договорни фондове		179 615	-
		1 138 329	-

Финансови активи (до 31.12.2017)	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):	8		
Държавни ценни книжа		-	398 688
Облигации		-	293 783
Капиталови инструменти		-	218 579
Дялове в договорни фондове		-	157 008
			- 1 068 058
Кредити и вземания:			
Вземания	10	-	36 308
Пари и парични еквиваленти	11	-	53 977
			- 13 194

Финансови пасиви	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Задължения към осигурени лица		1	1
Задължения към свързани лица	16.2	1 199	1 340
Задължения за превеждане на средства на лица от ФДЗПО във фонд на НОИ		6 257	1 322
Задължения по репо сделки и други	12	18 886	26 531
		26 343	29 194

20. Политика и процедура за управление на нетните активи

Целите на ПОК по отношение управлението на нетните активи са:

- Основната цел на инвестиционната политика е запазване и реалното нарастване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица чрез поемането на умерено висок риск в дългосрочен план.

- Спазване на нормативните изисквания;
- Поддържане на висока ликвидност;
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти.

Управлението на активите на Фонда, използването им за генериране на доход се извършва от инвестиционния консултант на ПОК в съответствие с нормативната уредба, Правилата на Фонда, под наблюдението на отдел "Вътрешен контрол", Риск мениджър и активното взаимодействие с отдел "Счетоводство" съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОК.

21. Определяне на справедлива стойност

21.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви търгувани на активни пазари (каквито са публично търгуемите деривативи и търгуеми ценни книжа) е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Фондът е приел да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките.

Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- а) листингови (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (ниво 1);
- б) други елементи при актив или пасив, освен включените в ниво 1 листингови цени, които биват могат да се наблюдават или пряко (например цени), или косвено (например основан и на цени) (ниво 2); както и
- в) елементите при актив или пасив, които не се основават на наблюдаема пазарна информация (ненаблюдаеми елементи) (ниво 3).

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3.

За оценяването на значението на даден елемент за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват е необходимо да бъдат взети предвид специфичните за даден актив или пасив фактори.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2018:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Групи финансови активи държани за търгуване				
Инвестиции в акции	170 434	-	43 447	213 881
Инвестиции в дялове на договорни фондове и колективни инвестиционни схеми	-	179 615	-	179 615

Други дългови ценни книжа	137 527	171 647	8 074	317 248
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	427 585	-	-	427 585
Общо групи финансови активи държани за търгуване	735 546	351 262	51 521	1 138 329

Определяне на справедливата стойност на ниво 3

За финансовите активи и пасиви на Дружеството, класифицирани на ниво 3, справедливата стойност на финансовите активи се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Следната таблица представя техниките, използвани при оценяването на справедливите стойности на ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни.

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност към 31.12.2018г. ('000 лв.)	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми и входящи данни	Взаимовръзка между ключовите ненаблюдаеми данни и справедливата стойност
Български корпоративни облигации	8 074	Дисконтирани парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковата премия	Значително увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност
Български акции	27 471	Нетна стойност на активите	Брой емитирани акции	Увеличение на броя на емитираните акции, ще води до понижение в стойността на една акция
Български акции	14 083	Дисконтирани парични потоци	Среднопретеглена цена на капитала	Нарастване на среднопретеглената цена на капитала ще доведе до по-ниска справедлива стойност

21.1. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2018 г.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Инвестиционни имоти:	63 314	63 314
- земи	23 643	23 643
- сгради	39 671	39 671

31 декември 2017 г.	Ниво 3 хил. лв.	Общо хил. лв.
Инвестиционни имоти:	54 441	54 441
- земи	12 627	12 627
- сгради	41 814	41 814

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Дружеството е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Земя и сгради (Ниво 3)

Оценката по справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Земята и сградите са преоценени към декември 2018 г. Предишната преоценка е била извършена на декември 2017 г.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за земите и сградите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Началното салдо на нефинансовите активи на ниво 3 може да бъде равно с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	Инвестиционни имоти Офис сграда хил. лв.
Салдо към 1 януари 2018 г.	54 441
Загуби, признати в печалбата или загубата:	
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	1 954
Покупки	8 667
Продажби	(1 748)
Салдо към 31 декември 2018 г.	63 314
Сума, включена в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“, в резултат на нереализирани печалби или загуби от активи, държани към края на отчетния период	1 982

	Инвестиционни имоти Офис сграда хил. лв.
Салдо към 1 януари 2017 г.	43 908
Загуби, признати в печалбата или загубата:	
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(196)
Покупки	10 729
Салдо към 31 декември 2017 г.	54 441
Сума, включена в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“, в резултат на нереализирани печалби или загуби от активи, държани към края на отчетния период	<u>(442)</u>

22. Събития след края на отчетния период

Между датата на Отчета за нетни активи в наличност за доходи и датата на одобрението от Съвета на директорите за публикуването на финансовия отчет не са възникнали значителни коригиращи събития.

23. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 20 март 2019 г.